

TALAIÀ DE MONTMELL I SANT MARC

Baix Penedès

De l'Àrea Recreativa i Forestal a la Talaia del Montmell i la Vall de Sant Marc.

Retorn per Sant Marc de la Muntanya i l'obaga de cal Magí Vidal.

Distància	10,8 km
Desnivell acumulat	550 m
Nivell de dificultat	moderat
Data	4 de març de 2016
Cartografia	Editorial Piolet. El Montmell (1:20000)
Punts per a GPS	http://ca.wikiloc.com/wikiloc/view.do?id=12486728

Itinerari circular que ens permet visitar tres ermites i un castell medievals i enfilarnos al sostre del Baix Penedès, una talaia excepcional des d'on s'albira Catalunya de punta a punta. Passejarem per la tranquil·la vall de Sant Marc, envoltats d'actics masos, feixes de cirerers i vinyes.

Camins molt evidents i fressats, que en bona part son pistes. La qualificació de dificultat moderada obeeix únicament al tram d'accés al castell, on ens caldrà ajudar-nos amb les mans en més d'un punt. Si convé, podem escurçar l'itinerari per diversos punts.

Accés

A la Bisbal del Penedès prenem la TV-2401 en direcció a la Joncosa de Montmell. Deixant el nucli a mà dreta, poc més enllà, prenem també a la dreta una pista (indicada) força deficient però apta, encara, per a tota mena de vehicles.

Accedim a l'ampli espai d'aparcament de l'Àrea Recreativa i Forestal del Montmell, equipada amb terreny d'acampada, taules, barbacoes i serveis sanitaris. Per disposar d'aquests serveis gratuïts cal sol·licitar-ho a l'ajuntament.

Àrea Recreativa i Forestal (600m)

Des de darrere l'edifici dels serveis sanitaris, pugem per un corriol fins a la pista i l'església nova de Sant Miquel.

Construïda a les darreries del segle XVI, consta d'una nau amb capelles laterals i altell de volta d'obra. La torre del campanar és quadrada, rematada amb merlets.

Pugem al camí de l'església vella (rètols indicadors) on anem a l'esquerra. Per estalviar-nos la marrada, poc metres més enllà, enfilem un costerut corriol a mà dreta.

Sant Miquel (700m)

Església romànica bastida sobre una graonada al bell mig cingle. Construcció d'influència llombarda, data de primeries del segle XII. Va tenir culte fins finals del segle XVI.

Pel costat de l'àbsida prenem un corriol que faldeja (E) fins a la canal entre els turons del castell i de la creu, on trobem i seguim en fort pendent, el camí que puja directament al collet. Poc abans del coll anem a l'esquerra per enfilem al castell. En tot aquest tram ens cal ajudar-nos amb les mans en més d'un punt.

Castell del Montmell (780m)

Ruïnes d'un castell roquer d'uns 300 m², edificat sobre la "dent" del Montmell. És el mes enlairat de tot el Penedès i domina el Camp de Tarragona. Documentat d'ençà el segle IX, era l'avantguarda de la Marca.

El castell i el seu terme foren un feu del bisbat de Barcelona. Durant la guerra civil catalana fou escenari de diversos enfrontaments i, a la guerra de successió, s'hi hostatjà una guarnició de la guàrdia valona.

Retornem al collet i ens enfilem al veí turó de la creu, on continuem carenejant per l'Esquena del Mular, en moderat pendent, fins a la talaia.

Talaia del Montmell (861m)

Sostre del Baix Penedès, coronat per un vèrtex geodèsic i una bústia, el nom li és ben escaient. Des del cim, si el dia ens hi acompanya, podem atalaiar els confins dels quatre punts cardinals del principat.

Vers el nord albirem bona part del Pirineu Oriental i serralades prepirinenques com el Cadí. A llevant destaquen Montserrat, Sant Llorenç del Munt i el Montseny. Cap al sud els massissos de l'Ordal i del Garraf, fins al port de Vilanova, amb la Mediterrània com per teló de fons. A ponent la vista s'allarga fins als Ports, amb la serra de Llaberia per entremig i, més propers, el Montsant i les Muntanyes de Prades. I, en tot el rodal, bon nombre de pobles i viles del Penedès, el Camp i el Garraf. Podem veure també, la Vall de Sant Marc, Sant Marc de la Muntanya i bona part del camí que recorrerem.

Comencem a davallar i, poc més avall, deixem a mà esquerra un camí (rètol indicador) a l'obaga de can Magí Vidal que ens permetria fer drecera. Continuem carenejant en direcció al Coll d'Arca.

Atenyem el coll de les Comes, entremig d'una zona devastada per un incendi forestal. Deixem un turonet a mà esquerra i, encara més avall, trobem una cruïlla de camins. Per la dreta hi arriba el que, partint del Sant Miquel nou, faldeja la serra pel solell. Per l'esquerra en marxa un altre (indicat a la Capella de Sant Marc) pel que també podríem escurçar l'itinerari.

Continuem recte i, poc més enllà, passada una altra elevació de la carena, deixem el camí de coll d'Arca pel que veníem i baixem a l'esquerra fins a una rasa, just on es van deturar les flames de l'incendi forestal, on sortim a un camí carreter que prenem a mà dreta.

A la bifurcació en T, anem a l'esquerra. I a la següent, deixem el ramal de l'esquerra (per on també podríem fer drecera). Continuem (E) fins a una vinya, on sortim al camí de Vallflor al coll d'Arca.

Camí de Vallflor al coll d'Arca (535m)

Anem a l'esquerra (N) per l'ampli camí carreter del coll d'Arca, que és també cabanera o carrerada. Ens endinsem a la planera Vall de Sant Marc, per on s'escola el torrent homònim, envoltats de vinyes i feixes de cirerers. Antics masos escampats arreu de la vall, testimonis muts d'uns temps en que foren cap i casal d'importants hisendes, avui resten deshabitats, que no pas abandonats. I caserius, com Vallflor, on solament s'escapen de la ruïna un parell d'edificis.

Passat Vallflor, fem un gir de 90° (W) i anem a passar pel can Saumell, una important pagesia amb un roure monumental. Poc més enllà deixem a l'esquerra un camí pel que també podríem fer drecera i aviat albirem, a l'altra banda del torrent, el llogaret de la vall de Sant Marc.

Vall de Sant Marc (567m)

Cal Soldat és el casal gran, al costat d'un grup casetes i l'ermita de Sant Marc, edificada a primeries del segle passat per substituir la de la muntanya, que visitarem tot seguit.

Sortim a la carretera a l'alçada del quilòmetre 14. No ens deixem enganyar per un rètol que mena a l'ermita romànica-gòtica per l'esquerra, dons hauríem de fer un quilòmetre per asfalt. Anem a la dreta i, ben aviat, deixem la carretera per una pista a mà esquerra, en pujada.

Deixem a mà dreta el camí del mas Solà (indicat com en direcció a Aiguaviva) i, pel costat d'una vinya, atenyem el coll de Palleres.

Coll de Palleres (659m)

Confluència de camins on prenem el de l'esquerra, en el sentit de la marxa. És una pista de treure llenya que s'enfila en moderat pendent. A la carena, on acaba, continua un camí i en surt un altre a mà dreta. Malgrat haver-hi un indicador, no

senyalitza l'ermita de Sant Marc de la Muntanya, cent metres més enllà en aquesta direcció.

Sant Marc de la Muntanya (707m)

Petita església romànica ampliada amb una gran nau gòtica de voltes de creueria, a la que hi ha adossada la casa de l'ermità. Documentada d'ençà el segle XIV, al 1936 fou cremada i abandonada. Si bé s'hi van fer treballs de rehabilitació, la part ponentina mostra un estat molt precari.

Retornem al camí i baixem (S) a buscar la carretera per on continuem a mà dreta.

Poc més enllà del quilòmetre 13, la deixem per un camí a mà esquerra, pel costat d'una vinya.

Cal Magí Vidal (618m)

Vorejant la vinya, rebutgem el camí d'accés al mas i, per sota d'aquest, girem a l'esquerra. Quan s'acaba la vinya, ignorem el ramal a mà esquerra i, deu metres més enllà, deixem el camí de Torrossolla que continua recte (1), per un altre ramal a mà esquerra, en pujada.

Poc més amunt girem a la dreta i encetem un bonic camí per l'obaga. És un tram de l'itinerari naturalístic que, partint de l'àrea forestal, envolta la serra. Hi trobarem diversos penells explicatius de diferents espècies d'arbres i arbusts que es localitzen en aquesta obaga de cal Magí Vidal.

Ben aviat, uns indicadors ens senyalen el camí que, per l'esquerra, s'enfila a la Talaia. El mateix que hem deixat just sota el cim.

Camí enllà sortim del bosc, revoltem el turó del castell i sortim al d'accés a l'ermita (indicadors).

(1) Continuant per aquí recorreríem un camí paral·lel al de l'obaga que s'hi ajunta al peu del turó del castell.